

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunei Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

15 August 1930.

Ziua de 15 August 1930 va fi pururea o zi memorabilă în istoria Bisericii noastre române unite de pe teritoriul României întregite.

Dela aceasta dată începe arondarea nouă a eparhiilor și își ia ființă noua eparhie a Maramureșului.

În vederea luării de ultime măsuri în legătură cu aceste schimbări, Preasf. Sa Iuliu al Clujului și Gherlei a ținut să convoace la reședința din Gherla un conzistor plenar, pe 12 August crt. la care au luat parte toți canonicii, vicarii foranei și asesorii conzistoriali aproape fără excepțiune.

Conzistorului plenar i-a premers Liturgia pontificală, în cursul căreia Ilustritatea Sa Iuliu a rădicat la treapta diaconiei opt tineri leviți, absolvenți de Teologie.

Imediat după sfârșitul sf. Liturgiei, a urmat în Biserica catedrală conzistorul plenar, care a fost deschis de cătră Preasf. Sa Iuliu prin un discurs mai mult ca magistral, ce a durat 2 ore. Aici s'a putut vedea, cum se poate lega neclătit atențiunea unui auditor număros fără întrerupere. A fost aceasta un reasumat al activității arhiepiscopice pe o perioadă de 13 ani, o istorie plină de zbucium a unui cler și popor credincios condus de un arhiepiscop cu inimă apostolică în cursul unui restimp atât de jalnic și atât de glorios. Momentele scoase la evidență cu atâta suflet plin de dragoste, au stors în repeșite rânduri sincere lacrimi și de durere și de mulțumire sufletească. A prelua o vastă eparhie pe vreme de cumplită urgie, când credincioșii cu brațe de muncă erau duși pe câmpul de luptă, clerul la număr redus, studenții și teologii împrăstiați pe fronturi de bătaie, 80 parohii fără păstori sufletești, o parte din

cler preluat după necesități în servicii administrative și la stat, la reamintirea acestora se umple sufletul de durere. Și azi, după 13 ani, numărul parohiilor sporit cu 40, parohiile provăzute cu preoți conștii de datoria lor, o gardă însuflețită de Teologi, o viață sufletească înălțată pe toată linia prin sfinte misiuni și zeloasă păstorie, fondurile sporite întreit, biserici noi și clădiri parohiale ridicate cu cheltuieli aproape 80 milioane Lei, instituțiunea catehetică intenzivă ș. a. Rapoartele amănunțite a Rdisimilor Dr. V. Bojor, D. Vajda și Gh. Vidican, despre misiuni și starea fondurilor și creșterea clerului tiner dau dovadă eclatantă despre progresul în aceasta privință. Constatând toate aceste ca rezultate mângâitoare, aducem mulțumită curescului Părinte pentru harul revărsat în cursul acestor 13 ani peste zelul neadormit și munca neîntreruptă a marului nostru Arhiepiscop.

Cuvintele duioase ale Preasfinției Sale îndreptate părinților conzistorialiști și credincioșilor de cari se desparte, a lăsat urme neșterse în inimile tuturor. A răspuns în cuvinte mișcătoare Ilustr. Sa prepozitul capitular Dr. Oct. Domide aducând Preasfinției Sale cea mai călduroasă mulțumită a întregii eparhii pentru părintească grijă ce a purtat Clerului și tuturor credincioșilor. Au mai vorbit vicarii E. Bran, Dr. T. Malai și I. Boros, când apoi sedința consistorială se încheie.

Noi, Maramureșul indeoseb, căruia Episcopul Iuliu i-a dus cu atâta gingășie îngrijirea părintească, suntem datori cu cea mai mare recunoștință. Ne doare atât de mult, ca va trebui să ne despărțim de acel Arhiepiscop preaiubit, care în restimp de 13 ani ne-a purtat durerile, năcazurile și lacrimile, muncind din reputeri a ne întinde cu largă

inimă alinare sufletească. Ne mângăie în câțva împrejurarea, că îl vom mai avea ca Administrator Apostolic în mijlocul nostru pe acest mare Arhiepiscop, de care ne leagă atâta dragoste și atâta recunoștință.

Roagă-te și lucră!

Omul e zidit de Dumnezeu pentru bine. Acest bine după părțile, din cari e alcătuit omul, adică după trup și după suflet, este de 2 feluri: bine trupesc și bine sufletec. Dobândirea acestui bine o ajungem, dacă avem în vedere cea mai simplă, dar și cea mai însemnată regulă de viață, carea se compune din trei cuvinte numai: „Roagă-te și lucră!” Nimic nu corespunde vieții noastre mai bine, decât acest indemn. Nimic nu servește ca îndreptar de viață mai hotărîtor, decât aceasta regulă: „Roagă-te și lucră!”

În aceste cuvinte se cuprind toate acele datorințe, cu cari suntem datori către Dumnezeu, către deaproapele nostru și către noi însine. A ne ruga înseamnă a vorbi cu Dumnezeu, adică a ne ridica mintea și inima la Acela, dela care ne vine tot binele, ce-l avem. A lucră, a munci înseamnă a ne pune toate silințele, toată puterea și toată cumpăna minții noastre întru ajungerea scopului statorit nouă de Dumnezeu.

Ruga și munca sunt de o potrivă de prețioase. Ele se întregesc una pe alta, așa cât nu se pot despărți una de cealaltă; în urmare una fără alta nu poate fi. Cu toate acestea sunt unii, cari zic, că e destulă munca, de ce să se mai și roage omul lui Dumnezeu, când lucră?! Până e muncitorul în putere, e pagubă să piardă vremea cu rugăciunea: tinerețele îl dispenzează dela așa ceva. Dar ori cât de încrezut ar fi cineva în puterile proprii, ori cât de înflăcărat și ori cât de bine dispus spre muncă, nu trebuie să uite, că: „tot darul și toată darea cea bună de sus vine dela Părintele luminilor.” Așa ne spune Sfânta Scriptură. Puterea omenească așa dară de sine lăsată nu e în stare să dobândească adevărata fericire de aceea e de lipsă să chemăm într'ajutor pe Dumnezeu, ca, ceea ce nu poate să facă brațul nostru, să suplinească El prin atotputernicia sa. Aceasta e cauza, pentru care în regula de viață: „Roagă-te și lucră!” trebuie să dăm întâietate rugăciunii și numai în locul al doilea să punem munca.

După aceasta regulă de viață înainte de a ne apuca de lucru trebuie mai presus de toate să ne rugăm lui Dumnezeu, cerând ajutorul Lui în decursul muncii noastre, binecuvântarea și darul său, ca munca noastră să nu fie zădarnică. Dar rugăciunea nu este a se rosti numai la începutul lucrului, ci ea trebuie să țină în tot decursul muncii, punând în mișcare nu numai trupul, ci și sufletul nostru. Atunci nu ne vom teme nici odată, că ostenelele și truda noastră nu vor fi încoronate cu succes.

Dacă întrelăsăm ruga dela muncă, atunci din omul zidit pentru o chemare mai înaltă, nu rămâne alt ceva, decât un muncitor nenorocit, avizat să lupte pentru existență cu semenii săi, cu dușmanii săi, cari îi dispută și bucătura din gură, încercând să-l facă pentru sine un mijloc rentabil de îmbogățire, fie chiar și disputabilă, nu împoartă.

Dar va zice cineva: dacă ruga nu poate rămânea dela muncă, atunci de ce să mai lucrăm, destul e să ne rugăm numai, munca însă să o lăsăm în grija lui Dumnezeu: va împlini Dumnezeu toate?! Asta atâta ar însemna, cât noi să așteptăm cu mâinile în sân să ne cadă porumbul fript în gură.

Nu aceasta este intențiunea lui Dumnezeu, când ne pune înaintea ochilor noștri regula de viață: „Roagă-te și lucră!” Sfântul Apostol Pavel în ep. II. către Tesaloniceni zice: „Dacă nu vrea cineva să lucreze, nici să nu mănânce!” Aceste cuvinte nu se referesc numai la cei ce în zi de vară până în seară sufer arșița soarelui ferbinte lucrând cu brațele sale pentru un codru de pâne uscată, ci și la cei ce lucrează cu mintea, deoarece și ei sunt datori a-și da toată silința în căutarea mijloacelor, cari pe aceia îi predispun să fie membri folositori neamului omenesc. Dumnezeu deapururi lucră; de aceea și noi trebuie să muncim, făcându-ne tovarăși de muncă ai lui Dumnezeu.

(Va urma.)

Viață sufletească!

În zilele noastre, când traiul e așa de greu, cum n'a fost niciodată, avem mai mare nevoie de viața sufletească, ca ori și când. Căci viața materială așa de mari greutatea prezintă, că este potrivită ca să ne ia și ultima nădejde și fără nădejde nu se poate

trăi. Atunci de unde ne vom lua nădejdea noastră? Din viața sufletească!

Dar ce e viața sufletească? Viața sufletească este viața lăuntrică, (internă) care dacă este de față sfințește și viața noastră din afară. În ce constă această viață sufletească? În simțirea statornică a prezenței lui Dumnezeu. Va să zică, când noi ne trezim dimineață întâiul cuget al nostru să fie: Dumnezeu este lângă mine, El mă ocrotește, are grijă de mine, vede toate faptele mele, deci eu trebuie ca în simțirea, în gândirea mea și în faptele mele, să fiu curat, să-mi fac datoriile cât se poate de bine și să fiu sigur, că sub ocrotirea lui Dumnezeu, nu-mi-se poate întâmpla un rău adevărat. Dacă ne cugetăm așa, dacă trăim în prezența lui Dumnezeu viață într'adevăr sufletească, ne câștigăm oarecare siguranță, care siguranță e mai dulce, decât toate comoarele lumii aceste și care siguranță constă în cugetul, că nu ne poate ajunge niciun rău, sub ocrotirea Părintelui nostru, că și moartea este numai o poartă, prin care ajungem la fericirea neșpusă și că suferințele de pe pământ, nici nu sunt suferințe, căci au scopul de a ne scuti de suferințele veșnice. Pe un om, care trăiește viață sufletească nu-l pot ajunge supinderi, căci el e totdeauna la toate pregătit.

Viața sufletească cere să fim uniți cât mai strâns cu Mântuitorul nostru. Unirea aceasta se ajunge prin Sf. Cuminecătura. Deci să ne cuminecăm cât mai des, dacă se poate zilnic. Să nu spunem, că dacă ne vom cumineca adesea, atunci Sf. Cuminecătura ne va deveni obișnuită, nu va mai fi lucrul cel mai înalt pentru noi, căci știm prea bine că Sf. Cuminecătura este hrana noastră sufletească, precum mâncarea este hrana trupească. Nu l-am numi nebun pe acela, care de frica obișnuinței n'ar mânca și ar muri de foame cu mâncarea pe masă? Și firea noastră păcătoasă se schimbă îndată ce ne cuminecăm mai des. Căci, când îl știu pe Isus în inima mea, poate veni orice ispită, pe mine nu mă va învinge, căci simt dulceața prezenței Lui. Când e Isus la mine, atunci trebuie să fiu fericit și bun, atunci sunt binevoitor față de alții, atunci sufletul meu e plin de bucurie și ura nu are loc în el.

Dacă trăesc viață sufletească, dacă mă cuminec adese ori, atunci viața mea externă îmi va fi mai ușoară, căci între toate greutățile voiu avea o mângăere mare, Isus,

Dumnezeu meu, e cu mine. Și aceasta mângăere îmi va da și tăria trebuincioasă. Deci dacă împrejurările noastre sunt pline de mizerii, dacă suntem săraci, prigoniiți și disprețuiți, să ne făurim o altă viață, plină de străluciri spirituale, în prea înalta prezență a lui Isus: viața sufletească.

Dr. Irena Berinde

Un pas spre viitorul măreț al Bisericii noastre române unite...

Ziua de 15 August 1930 înseamnă o răspântie hotărâtoare în viața Bisericii noastre, a Românilor uniți și în credință cu Roma, Mama străbună a Poporului nostru. În urma Concordatului, dintre Sfântul Scaun Apostolic al Romei și Țara noastră românească, încheiat la 10 Maiu 1927 și primit la 11 Iunie 1929, — pentru credincioșii noștri se înființează o Episcopie nouă în partea de miazănoapte, rămânând să se aleagă apoi reședința acestei Episcopii în înțelegere cu Statul țării. Însă unele neînțelegeri și greutăți ce s'au ridicat din partea celor încredințați de Țară să pună la cale împlinirea acestei învoieli cu sf. Scaun al Romei, au făcut, ca până la deplina potrivire dintre cele două puteri să treacă un timp oarecare. Piedecile fiind înlăturate cu o înțelegătoare bunăvoință, amânarea s'a sfârșit, ajungând în fața faptului de împlinit. Și anume prevederile Concordatului au ajuns să fie trecute pentru împlinire din partea Statului nostru, atunci când sf. Părinte Papa Piu XI. dela Roma, Capul Bisericii creștine a făcut și a dat pe seama și pentru Statul nostru bulla papală, adică scrisoarna de înțelegere, numită: „Sollemni Convențione,” din ziua de 5 Iunie 1930. Această scrisoare de înțelegere a sosit în Țara noastră, la Mitropolia din Blaj în ziua de 21 Iulie, cu încredințarea, ca toate hotărârile cuprinse în ea să fie împlinite. În ziua de 4 August toți Arhiepiscopii noștri s'au și adunat la Blaj, unde în frunte cu I. P. Sa Mitropolitul au și ținut o consfătuire. În aceea adunare s'a citit din partea Episcopilor noștri și s'a luat la cunoștință cuprinsul acestei scrisori venite dela Roma. Din ea se poate vedea, că s'a hotărât o mare schimbare în împărțirea Vlădiciei-

lor noastre. Episcopia Gherlei se mută la Cluj, care oraș va fi din ziua de 15 August începând orașul de reședință și locuință a Episcopului. Se înființează o Episcopie nouă pe seama noastră, care se va numi a Maramureșului cu orașul de reședință Baia-Mare. Tot în aceea scrisoare se mai spune, că unele comune vor trece dela o Episcopie la alta și începând cu ziua de 15 August, a. c. toate comunele cari sunt înșirate cu numele în scrisoare, se desfac de către vechea Episcopie de care s'au ținut în trecut și se alipeșc către Episcopia cea nouă, de care se vor ține în viitor. Toți preoții din acelea comune, începând cu ziua de 15 August a. c. vor avea să amintească la sf. Liturghie noul Arhiepiscop, de care au să se țină, fiind trecuți în urma schimbării celei nouă. Scrisoarea mai conține apoi unele lămuriri în legătură cu lucrările de împlinit în urma schimbării. Până la alegerea noului Episcop, noua Episcopie a Maramureșului va fi condusă de P. S. Sa Episcopul Iuliu al Diecezei Cluj—Gherla.

Și astfel s'a ajuns că în urma acestei înalte, înțelepte și iubitoare hotăriri a sf. Părinte dela Roma, să se schimbe întreagă înfățișarea de pân'aci a Episcopii noastre. Dela prima vedere vom putea înțelege ce minunată hotărâre s'a adus și ce potrivită împărțire s'a făcut. În urma schimbării vechilor stări, începând cu ziua de 15 August a. c. — toate Vlădicile noastre vor avea un număr de comune și de credincioși, cam la fel, neasemănat mai potrivit. Păstorii singuraticelor noastre Vlădicii: Episcopii în viitor nu vor avea în grije un număr prea mare de credincioși, cași în trecut și astfel va urma și se va face, ca turma cuvântătoare incredințată îngrijirii lor părintești sufletești, va putea fi păstorită mai de aproape, cu

multă înlesnire. Noi românii uniți avem prilejul să vedem cu ochii un semn al milei și al îndurării preînțeleptului și marelui Dumnezeu, care a înțeles să ne învrednicească cu un prețios dar și cu o deosebită îngrijire părintească a Lui. Și a făcut'o aceasta atunci, când a luminat ochii sufletești și mintea înțelegătoare a locuitorului Său pe pământ, a Capului Bisericii Sale, a Papei dela Roma, de a adus marea și înțeleapta hotărâre, ai căruie martori suntem astăzi. Nu vom putea prețui nici odată îndeajuns nemăsuratele daruri și binefaceri, ce se vor revărsa asupra Neamului nostru în urma acestei fericite îndreptări... Și bun e Domnul, — va veni o vreme, când luminați, deșteptați și fericiți, vom putea rosti cu toții minunatele cuvinte descoperitoare: „Mari și minunate sunt lucrurile Tale Doamne, toate întru înțelepciune le-ai făcut”...

Numiri. Preasfințitul Iuliu a binevoit să numească pe protopopii Victor Stefju, Art. Anderco și Ștefan Papp de arhidiacvni onorari. Transmitem felicitările noastre sincere.

Poșta redacțiunii. Dș. prof. O. C. in S. cvităm suma de 60 Lei. ca o vom preda lui „Gheni neni”.

A apărut cea mai estină carte de rugăciuni pentru, prunci școlari sub titlul: „*Inchinăciunile Creștinului*” Prețul 4 Lei. Se poate comanda la Librăria Asociațiunii Sighet Piața Unirii. 25

Calendar săptămânal.

24—30 August 1930.

24. Dumineca XI. d. Rusalii (Ev. Mat. 28, 23.) M. Eutichie.
25. Luni. Ap. Bartolomei.
26. Marți. M. Adrian.
27. Mercuri. C. Pimeu.
28. Joi. C. Moise Arapul.
29. Vineri. Tăierea C. sf. Ioan Botez. (Ev. Marcu 6, 14)
30. Sâmbătă. P. al Ioan.

